

BIVŠI ŠEF VOJNE POLICIJE OKRIVIO GOTOVINU ZA ZLOČINE

Author: [Katharina Goetze](#)

On tvrdi da njegovi ljudi – bez podrške hrvatske vojske – nisu bili u stanju da spreče zločine vojnika. Bivši komandant hrvatske vojne policije rekao je ove sedmice da je general Ante Gotovina odgovoran za to što ona nije uspjela da zaustavi pljačke i spaljivanja koji su se 1995. desili tokom Operacije Oluja.

Mate Laušić – koji je komandovao vojnom policijom u operaciji čiji je cilj bilo ponovno zauzimanje hrvatskih teritorija koje su na području Krajine prethodno kontrolisali Srbi – izjavio je pred Haškim tribunalom kako njegovi ljudi nisu mogli da budu efikasni, jer im je nedostajala podrška glavne komande Hrvatske Vojske (HV).

On je rekao i da su vojnoj policiji nedostajali ljudstvo i resursi, kao i da su se problemi pogoršali zbog odsustva discipline u samoj vojsci.

„Čak i da smo mi [vojna policija] na terenu imali više ljudi, čak i da smo imali bolje opremljeno i obučeno osoblje, nismo mogli biti efikasni ukoliko linija komandovanja u HV-u nije funkcionisala“, rekao je on.

„A imali smo svakodnevne primere za to, za ponašanje koje je bilo protiv pravila službe u oružanim snagama.“

Laušić je svedočio na suđenju Gotovini – koji je tokom Operacije Oluja u hrvatskoj vojsci komandovao splitskom vojnom oblašću.

U optužnici se navodi da je zbog te ofanzive oko 200,000 Srba bilo prisiljeno da napusti svoje domove.

Zajedno sa još dvojicom visokih starešina, generalima Ivanom Čermakom i Mladenom Markačem, Gotovina je optužen da je u periodu od jula do septembra 1995. organizovao trajno raseljavanje Srba iz Hrvatske.

Njih trojica se u optužnici terete da su predvodili „deportaciju i prisilno raseljavanje, uništavanje i spaljivanje srpskih domova i preduzeća, otimanje i pljačku javne ili privatne srpske imovine, te ubistva [i] ostale nehumane postupke“.

Iako tužiocima ne osporavaju pravo Hrvatske da Krajinu reintegriše u svoje granice, oni ne odobravaju primenjene metode, koji su, po njihovim rečima, za sobom ostavili „užasavajuću pustoš porušenih sela i domova“.

Tužiocima su pokušali da pokažu kako su jedinice vojne policije – koje su mogle biti upotrebljene za kažnjavanje i sprečavanje zločina počinjenih od strane hrvatskih formacija – bile pod kontrolom Gotovine kao komandanta čitave vojne oblasti.

Branici, međutim, uporno tvrde da su vojni policajci tokom i nakon Operacije Oluja bili pod Laušićevom

komandom.

Laušić je ove sedmice tvrdio kako bi nad civilima bilo počinjeno daleko manje zločina da je u vojsci bila zavedena disciplina.

On je to ilustrovao jednim primerom, rekavši kako se krađe ne bi ni dogodile da su vojnici koji su vojna vozila koristili za pljačkanje srpskih kuća bili pre toga sprečeni da uzmu ta vozila.

No, Laušić je dodao i kako je važno razumeti probleme sa kojima su se na dotičnom području suočili oficiri hrvatske vojske. On je rekao da su mnogi vojnici zapravo bili rezervisti i raseljena lica, te da ih je bilo veoma teško kontrolisati.

„Moraju se shvatiti prioriteta tih komandanata, koji su i sami bili raseljena lica, a nisu imali moć da ljude drže pod svojom komandom, tako da su u mnogim slučajevima gubili kontrolu nad tim ljudima, kojima su kuće bile spaljene“, rekao je on sudijama.

„Bilo im je veoma teško.“

Na početku ovosedmičnog saslušanja, svedoku je rečeno kako ima prava da ne odgovara na pitanja ukoliko strahuje da bi time okrivio samog sebe.

Laušić je tokom svedočenja objasnio kako je pred hrvatskim zvaničnicima zaduženim za odbranu izrazio zabrinutost zbog sve učestalijih izveštaja o pljačkanju i spaljivanju koje je vršila HV.

Pred sudom je pročitana i beleška iz Laušićevog dnevnika, u kojoj je opisan sastanak koji je 2. avgusta 1995. održan u ministarstvu odbrane.

„Vojna policija mora postupati energičnije i mora sprečiti sve nezakonite postupke. Komandanti vojnih oblasti moraju ostalim komandantima proslediti zabranu bilo kakvog nekontrolisanog ponašanja, uključujući spaljivanje i pljačku. Moramo sprečiti to da budemo prinuđeni da heroje domovinskog rata izvodimo pred sud“, kaže se u belešci.

Zapisnik sa sastanka koji je održan sutradan pokazuje da je Laušić „ukazao na to da su [vojni] komandanti upozoreni da će biti lično odgovorni za disciplinu svojih potčinjenih“.

U nastavku se kaže da će, ukoliko oficiri ne obezbede disciplinu u svojim redovima, to rezultirati time da vojni policajci neće biti u stanju da svoje ljude drže pod kontrolom.

Tužilac Alan Tiger (Alan Tieger) je kao dokaz predložio izveštaj koji je Laušić 9. avgusta 1995. poslao tadašnjem predsedniku Franji Tuđmanu, ministru odbrane Gojku Šušku i ostalim visokim zvaničnicima, a koji se ticao delovanja vojne policije tokom Operacije Oluja.

U njemu je Laušić predložio da „se duž linije komande preduzmu prikladne mere za sprečavanje pljački, spaljivanja objekata i sličnih postupaka kojima se narušava ugled HV-a“.

Takođe je naveo da su veliki problemi nastali zbog toga što vojni komandanti nisu uspeli da utiču na mnoge pripadnike HV-a na tom području, „tako da postoje pokušaji nasumične pljačke i spaljivanja zgrada“.

Laušić je ove sedmice sudu objasnio kako je, obaveštavajući svoje pretpostavljene o tim problemima, nameravao da ih upozna sa ograničenjima vojne policije, kao i da odgovornost za sprečavanje i kažnjavanje zločina prenese sa sebe na njih.

„Želeo sam da ukažem na to da postoji potreba da se duž linije komande sprovedu mere koje bi sprečile vršenje zločina i neprihvatljivo ponašanje“, kazao je on.

Očekuje se da će odbrana početkom naredne sedmice nastaviti da unakrsno ispituje Laušića.

Katharina Goetze izveštava za IWPR iz Londona.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bivsi-sef-vojne-policije-okrivio-gotovinu-za>